

ГЛ. АС. Д-Р АНЕТА АТАНАСОВА

ИНТЕГРАЦИЯ НА
ДЕЦА СЪС СПЕЦИ-
АЛНИ НУЖДИ

Продължителност:
30 часа лекции

Курсът има за цел да запознае курсистите с важен аспект на съвременната приложна психология: участието в процеса на интеграция на деца със специални нужди. Разглеждат се основните психологически характеристики на различните категории деца със специални нужди: аутизъм, синдром на Даун, ДЦП, специфични нарушения на способността за учене и др. Курсистите се запознават с терапевтичните и корекционните подходи за работа с деца със специални нужди. Обсъжда се ролята на психолога в различни аспекти на процеса на интеграция: оценка, корекционна и терапевтична работа, консултиране на родители и учители, обучение на учители.

ТЕМИ:

1. Процесът на интеграция на деца със специални нужди. Основни проблемни области. Изследователски въпроси в областта. Дефиниране на категориите деца със специални нужди. Запознаване с нормативната база
2. Роля на психолога в процеса на интеграция на деца със специални нужди.
3. Психологическа оценка на деца със специални нужди. Модификация на оценъчни методики и процедури. Работа в екип с родителите и други специалисти.
4. Консултиране на родители на деца със специални нужди: справяне с емоционалното преживяване на загуба, информиране за спецификата на проблема, насоки за работа и адекватни грижи, партниране при вземане на решение за най-подходящата алтернатива за детето: училище, специалисти, др.
5. Информирание на учителите. Обсъждане на различни аспекти от съвместната работа между психолога и учителя: информиране за спецификата на конкретното нарушение, информиране за подходящи корекционни подходи, участие в съставянето и изпълнението на индивидуалните програми за обучение.
6. Интеграция на деца със специални нужди в предучилищна възраст. Цели на интеграцията в предучилищна възраст. Възможни модели на интеграция. Варианти на участие в групата в детската градина.
7. Интеграция на деца със специални нужди в училищна възраст. Цели на интеграцията в училищна възраст (академични постижения, социален опит). Варианти на интеграция. Форми на участие в масовото училище. Предимства и недостатъци.

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ
“СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”
ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ

КАТЕДРА ПО ОБЩА, ЕКСПЕРИ-
МЕНТАЛНА И ГЕНЕТИЧНА
ПСИХОЛОГИЯ

България, София 1504
Бул. ЦАР ОСВОБОДИТЕЛ 15

Тел. (02) 9308476; (02) 9308482
Факс (+359-2) 9434447
<http://phls.uni-sofia.bg/article/details/110#tab152>

ЗА ЗАПИСВАНЕ:

Анелия Георгиева
инспектор Продължаващо обучение
тел.: (02) 9308 351; (02) 987 10 46
имейл:
amgeorgiev@phls.uni-sofia.bg

ЗА ВЪПРОСИ ЗА КУРСА:

гл. ас. д-р Анета Атанасова
тел.: 029308 476
имейл:
a.atanasova@phls.uni-sofia.bg
any.atanasova@gmail.com

8. Интеграция на деца с разстройства от аутистичния спектър. Специфично и характерно поведение. Психологически обяснителни модели.

9. Практики за предоставяне на услуги и грижи за хора с аутизъм. Психологически терапевтични подходи при аутизъм.

10. Консултиране на учители и родители на деца с разстройства от аутистичния спектър.

11. Интеграция на деца със синдром на Даун и други дисморфични синдроми. Когнитивно, поведенческо и емоционално функциониране на деца със синдром на Даун и други дисморфични синдроми.

12. Консултиране на родители и учители на деца със синдром на Даун и други дисморфични синдроми

13. Интеграция на деца с детска церебрална парализа (ДЦП) и други физически увреждания. Когнитивно, поведенческо, емоционално функциониране на деца с физически увреждания

14. Консултиране на родители и учители на деца с физически увреждания.

15. Интеграция на деца със специфични нарушения на способността за учене и други разстройства на ученето. Консултиране на родители и учители.

Основна литература

Атанасова, А. (2002) Емпирично изследване на нагласите, потребностите и познанията на учителите от начален курс по проблематиката “специфични обучителни трудности” (Доклад) *Научна конференция по детска неврология, психиатрия и психология на развитието*.

Атанасова, А. (2008) Терапевтични цели при нарушения от аутистичния спектър. *Годишник на СУ “Св. Кл. Охридски”, ФФ, кн. – Психология, Том 101*.

Bagnatoo, S., J. Neisworth. (1991). *Assessment for Early Intervention, Best Practices for Professionals*. The Guilford Press.

Taylor, R., L. Sternberg. (1989). *Exceptional Children. Integrating Research and Teaching*.

Допълнителна литература

Атанасова, А. (2009) Скрининг и оценка на специфични нарушения на способността за учене. *Практическа педиатрия*, бр.8.

Атанасова, А. (2008) Езиково и речево развитие на деца с аутизъм. (Доклад), IV Национален конгрес по психология, 31 октомври – 1 ноември, София.

Атанасова, А. (2007) Идентификация и оценка на специфични обучителни трудности. Основни подходи. *Годишник на СУ "Св. Кл. Охридски"*, ФФ, кн. - Психология, Том 96, №1.

Атанасова, А., О. Георгиева, М. Коралов. (2007) Скрининг на специфични нарушения на способността за учене. Пилотно изследване. *Фондация Спасете децата*. Доклад на международна конференция „Отвѣд затрудненията в научаването: уникалност на различието, стъпка към приобщаване”, 17-18 март 2007 г.

Атанасова, А. (2006) Специфични нарушения на способността за учене – основни дефиниции и обяснителни модели (Статия I и Статия II) *Годишник на СУ "Св. Кл. Охридски"*, ФФ, кн. - Психология, Том 97.

Атанасова, А. (2006). Оценка на езиковите умения на деца с разстройство от аутистичния спектър (Доклад). Национална конференция по детска неврология, психиатрия и психология на развитието, 26-28 октомври, С.

Атанасова, А. (2006). Специфични нарушения на способността за учене. Дислексия и други специфични нарушения в начална училищна възраст. Изд. "Изток – Запад", С.

Атанасова, А. (2005). Комбинация между центрирани върху детето и центрирани върху възрастния подходи в терапевтичната работа с деца с аутизъм. Представяне на случаи (Доклад), III Национален конгрес по психология, 28-30 октомври, София.

Андреева, А., А. Атанасова. (2005). Интензивна лятна програма за деца със специални нужди (Представяне на собствен практически опит), (Доклад), *Първият в България семинар "Аутизъм", с международно участие*, НБУ, 9-10 септември, София. Публикуван в сб. *Диагностика и терапия при генерализирани разстройства на развитието*, съставител: В. Боянова, 2006.

Атанасова, А. (2005). Модел за терапевтична работа с деца с генерализирано разстройство на развитието – детски аутизъм (Док-

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ
"СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"
ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ

КАТЕДРА ПО ОБЩА, ЕКСПЕРИ-
МЕНТАЛНА И ГЕНЕТИЧНА
ПСИХОЛОГИЯ

България, София 1504
Бул. ЦАР ОСВОБОДИТЕЛ 15

Тел. (02) 9308476; (02) 9308482
Факс (+359-2) 9434447
[http://phls.uni-sofia.bg/article/de-
tails/110#tab152](http://phls.uni-sofia.bg/article/details/110#tab152)

ЗА ЗАПИСВАНЕ:

Анелия Георгиева
инспектор Продължаващо обучение
тел.: (02) 9308 351; (02) 987 10 46
имейл:
amgeorgiev@phls.uni-sofia.bg

ЗА ВЪПРОСИ ЗА КУРСА:

гл. ас. д-р Анета Атанасова
тел.: 029308 476
имейл:
a.atanasova@phls.uni-sofia.bg
any.atanasova@gmail.com

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ
“СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”
ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ

КАТЕДРА ПО ОБЩА, ЕКСПЕРИ-
МЕНТАЛНА И ГЕНЕТИЧНА
ПСИХОЛОГИЯ
България, София 1504
Бул. ЦАР ОСВОБОДИТЕЛ 15

Тел. (02) 9308476; (02) 9308482
Факс (+359-2) 9434447
[http://phls.uni-sofia.bg/article/de-
tails/110#tab152](http://phls.uni-sofia.bg/article/details/110#tab152)

ЗА ЗАПИСВАНЕ:

Анелия Георгиева
инспектор Продължаващо обуче-
ние
тел.: (02) 9308 351; (02) 987 10 46
имейл:
amgeorgiev@phls.uni-sofia.bg

ЗА ВЪПРОСИ ЗА КУРСА:

гл. ас. д-р Анета Атанасова
тел.: 029308 476
имейл:
a.atanasova@phls.uni-sofia.bg
any.atanasova@gmail.com

лад), Конференция “Приложната психология в България: въз-
можности и перспективи”, ВСУ “Черноризец Храбър”, 20-22
май, Варна.

Атанасова, А. (2004) Разработване на инструмент за скрининг на
специфични нарушения на способността за учене в начална учи-
лищна възраст (Доклад), *Национална конференция по детска
неврология, психиатрия и психология на развитието*, 28-30 ок-
томври, Пловдив.

Атанасова, А. (2004) Въпросник за скрининг на специфични на-
рушения на способността за учене, *Пътища към четенето – Ме-
сечен бюлетин на Логопедичен център “Ромел”, №10*, октомври.

Атанасова, А. (2004) Специфични трудности в ученето – емоцио-
нални и социални аспекти. *Спис. Наука*, бр.1.

Атанасова, А. (2003) Особенности профессиональной адаптации
учителей начальных классов, работающих с проблемными де-
тьми, *II Международной научно-практической конференции*, г.
Барановичи, Беларусь, 23-24 апреля.

„Защо на мен?“ Среща с непредвиденото. (2005). Сборник с мате-
риали за работа с родители, предназначен за специалисти с по-
магащи професии. Съставител и редактор: Методка Петрова, С.

Матанова, В. (2001). Дислексия, С., СОФИ-Р.

Матанова, В. (2003). Психология на аномалното развитие, С. Не-
мизида.

Радулов, В. (2007). Децата със специални образователни нужди в
училището и обществото, Бургас: Дарс.

Ратгер, М. (1987). Помощ трудным детям, М.

Робледо, С., Хам-Кучарски, Д. (2007). Аутизмът. Отговори на най-
важните въпроси, С., ЛИК.

Терзийска, П. (2005). Интегрирано обучение на деца със специ-
ални образователни потребности, Благоевград: Университетско
издателство „Неофит Рилски”.

Терзийска, П. (2008). Работа с деца със специални образователни
потребности, С., „Европартньори 2007”.

Anderson, C., Klassen, R., Georgion, G. (2007). Inclusion in Australia:
What Teachers Say They Need and What School Psychologists Can Of-
fer. <http://spi.sagepub.com>.

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ
“СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”
ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ

КАТЕДРА ПО ОБЩА, ЕКСПЕРИ-
МЕНТАЛНА И ГЕНЕТИЧНА
ПСИХОЛОГИЯ

България, София 1504
Бул. ЦАР ОСВОБОДИТЕЛ 15

Тел. (02) 9308476; (02) 9308482
Факс (+359-2) 9434447
[http://phls.uni-sofia.bg/article/de-
tails/110#tab152](http://phls.uni-sofia.bg/article/details/110#tab152)

ЗА ЗАПИСВАНЕ:

Анелия Георгиева
инспектор Продължаващо обуче-
ние
тел.: (02) 9308 351; (02) 987 10 46
имейл:
amgeorgiev@phls.uni-sofia.bg

ЗА ВЪПРОСИ ЗА КУРСА:

гл. ас. д-р Анета Атанасова
тел.: 029308 476
имейл:
a.atanasova@phls.uni-sofia.bg
any.atanasova@gmail.com

Anderson, El. (1975). *The Disabled Schoolchild: A Study of Integration in Primary Schools*. Mathuen & CO Ltd, London.

Baker, E., Wang, M., Walberg, H. (1994). The effects of inclusion on learning. *Educational Leadership*, 52 (4).

Fox, G. (1993). *A Handbook for Special Needs Assessments: Working in Partnership with Teachers*. David Fulton Pbl., L.

Hattersley, J., G. P. Hosking, D. Morrow, M. Myers. (1987). *People with Mental Handicap: Perspectives on Intellectual Disability*. Faber and Faber.

Hull, J. (1994). *Assessment and Record Sheets for Special Educational Needs in Mainstream Schools (School-based Stages 1-3)*. NASEN.

Kunner, E. S., Steenbek, H. W.(1999). Differences in problems of motivation in different special groups // *Child: Care, Health and Development*, Vol. 25, Num. 6.

Rea, P., McLaughlinn, V., Walther-Thomas, C. (2002). Outcomes for students with learning disabilities in inclusive and pullout programs. *Council for Exceptional Children*, 68 (2).

Sigston, A., P. Curran et al. (1996). *Psychology in Practice with Young People, Families and Schools*. David Fulton Pbl., L.